ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

ΟΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ

Πῶς τοὺς φαντάζονται οἱ διάφοροι λαοί.— Τὰ δαιμόνια τῶν ἀρχαίων.— Τὸ φάντασμα τῆς Παρθένου Κλεονίκης.— Πῶς προῆλθε ἡ δεισιδαιμονία.— Ἡ νεκροφάνεια καὶ οἱ φωσφορισμοὶ τῶν τάφων.— Τί αἰσθάνονται οἱ ἐν νεκροφανείᾳ διατελοῦντες.— Τραγικὴ ἀφήγησις παθόντος.— Οἱ ἀφορισμένοι καὶ οἱ γατοπηδημένοι.— Προφυλακτήρια κατὰ τῶν βρυκολάκων.— Τί λέγει ὁ Βολταῖρος.— Βρυκόλακας ποὺ δέρνει !...

Κατὰ τὸν 17 αἰῶνα ἐπίστευαν στὴν Εὐρώπη πὼς οἱ βρυκόλακες ἦσαν νεκροί, οἱ ὁποῖοι ἐξερχόμενοι τὴν νύκτα ἀπὸ τοὺς τάφους αὐτῶν ὁρμοῦσαν κατὰ τῶν ζώντων καὶ τοὺς ἐβύζαιναν τὸ αἷμα!... Ἐπίστευαν ἀκόμη, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ ἔπεφταν θύματα τῶν βρυκολάκων ἐμαράζωναν σιγὰ-σιγὰ καὶ στὸ τέλος ἀπέθνησκαν, ἐξαντλουμένου τοῦ αἵματός των.

Αἱ δεισιδαιμονίαι αὐταὶ περὶ τῶν βρυκολάκων δὲν ἦσαν ἄγνωστοι στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ στοὺς Ρωμαίους. Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες καὶ πρῶτοι οἱ Ἠπειρῶται παρέλαβαν τὴν δοξασίαν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Δαλματοὺς καὶ τοὺς Μαυροβουνίους. Τοῦτο εἶνε ἀναμφισβήτητο, γιατὶ καὶ αὐτὴ ἡ λέξις «βρυκόλακας» οὐδὲν ἄλλο εἶνε παρὰ τροποποίησις τῆς Σλαυϊκῆς λέξεως «Vuhorlah» ποὺ σημαίνει τὸν νεκρόν, τὸν βρυκόλακα ποὺ πίνει αἷμα.

Εἶδος βρυκολάκων ἦσαν καὶ τὰ δαιμόνια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ὁ Παυσανίας καὶ ὁ Πλούταρχος διηγοῦνται σχετικῶς τὸ ἀκόλουθον παραδοξότατον ἐπεισόδιον : «Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης, ὅταν διέτριβε ἐν Βυζαντίῳ, ἀγάπησε παρθένον ἐλευθέραν καὶ τὴν ἐκάλεσε μιὰ νύχτα στὴ σκηνή του. Ἡ νεάνις αὐτή, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Κλεονίκη, εἰσερχομένη στὴν σκηνὴ τοῦ Παυσανία ἔρριξε ἀπὸ ἀπροσεξία τὸν λύχνο. Ἔτσι ἁπλώθηκε γύρω σκοτάδι. Ὁ Παυσανίας μὴ διακρίνων τὰ κάλλη τῆς παρθένου, σκέφθηκε ἀμέσως, ὅτι αὐτὸ ποὺ κάμνει εἶνε προδοτικὸν γιὰ τοὺς Ἕλληνας, φοβήθηκε συγχρόνως μήπως συλληφθῇ καὶ ἐρεθισθεῖς, ὥρμησε κι' ἐσκότωσε μὲ τὸν ἀκινάκη του τὴν παρθένον ! Ἀπὸ τότε ἡ Κλεονίκη παρουσιαζόνταν τακτικὰ στοὺς ὕπνους τοῦ Παυσανία καὶ τοῦ ὑπενθύμιζε τὸ ἔγκλημά του, καὶ τοῦ ἔλεγε :

«Βαῖνε δίκης ἄσσον· μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβρις».

Τὸ φάντασμα αὐτὸ τῆς Κλεονίκης βασάνιζε τόσο τὸν Παυσανίαν, ὥστε ἀναγκάσθηκε νὰ πλεύσῃ εἰς Ἡράκλειον ὅπου διὰ προσευχῶν καὶ παρακλήσεων ζητοῦσεν ἀπὸ τὸ θῦμα του ἔλεος. Τότε παρουσιάσθηκε, πράγματι, ἐμπρός του ἡ Κλεονίκη καὶ τοῦ εἶπε ὅτι θὰ πάψῃ νὰ τὸν βασανίζει ὅταν θὰ μετ ιβῇ οὕτος καὶ θὰ ἐγκατασταθῇ στὴν Λακεδαίμονα. Ὁ Παυσανίας ἔσπευσε νὰ μεταβῇ τότε ἀμέσως εἰς Λακεδαίμονα, ἀλλὰ μόλις ἔφθασεν ἐκεῖ, μόλις πάτησε τὸ πόδι του, ἀπέθανε !..

Καὶ ὁ Πλάτων ὅμως ἀναφέρει, ὅτι, ὅπως ἐπίστευαν στὴν ἐποχή του, εἶχαν ἐμφανισθῇ πολλάκις βρυκόλακες καὶ φαντάσματα ἀνθρώπων μοχθηρῶν καὶ ἀμετανοήτων παρενοχλοῦντα τοὺς ζῶντας.

Πῶς ὅμως ἄρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ πιστεύουν στὴν ὕπαρξι βρυκολάκων ; Ὅπως φαίνεται συνετέλεσε εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἡ νεκροφάνεια, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ εἶχαν πάθῃ διάφορ ι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ φωσφορικὰ φαινόμενα τῶν νεκροταφείων.

Τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους καιροὺς ἡ νεκροφάνεια ἦταν ἄγνωστη στοὺς ἀνθρώπους καὶ μποροῦσαν συνεπῶς νὰ δημιουργηθοῦν γύρω ἀπὸ αὐτὴν διάφορες τερατωδίαις.Σήμερα γνωρίζουμε ὅλοι τί εἶνε τὸ φαινόμενον τῆς νεκροφανείας, στὴν ὁποίαν περιπίπτει κανεὶς καὶ φαίνεται ὡς νεκρὸς ἐνῷ δὲν εἶνε. Ἔτσι συνέβη μάλιστα νὰ ταφοῦν ζῶντες πολλοὶ δυστυχεῖς ἄνθρωποι.

Εἰς τὰ «Ἐπιστημονικὰ Παράδοξα» τοῦ Στρούμπου δημοσιεύεται συγκινητικὴ ἀφήγησις τῶν περιπετειῶν ἀνδρὸς εἰς νεκροφάνειαν περιπεσόντος, γραμμένη ἀπ' τὸν ἴδιον τὸν παθόντα. Κατὰ τὴν ἀφήγησιν λοιπὸν αὐτὴν ὁ περιπίπτων εἰς νεκροφάνειαν—εἰς «καταχώνιασμα», ὅπως λέγει ὁ λαὸς—καὶ συνείδησι τοῦ τί γίνεται γύρω του ἔχει καὶ τοὺς θρήνους γύρω του ἀκούει, καὶ τὸ σάβανο ποὺ τοῦ φοροῦν αἰσθάνεται. «Τὰ ἔννοιωθα ὅλα, γράφει ὁ παθών. Κλάμματα, θρήνους, κακό. Ἔννοιωσα ποὺ μοῦ φοροῦσαν καὶ τὸ σάβανο. Κατάλαβα ἀκόμα πὼς μὲ βάλανε στὸ φέρετρο, πὼς μὲ σηκώσανε καὶ μὲ πῆγαν στὸ νεκροταφεῖο νὰ μὲ θάψουν» ! !...

Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν δύναται ὁ ἐν νεκροφανείᾳ διατελῶν οὔτε νὰ κινηθῇ, οὔτε νὰ φωνάξῃ. Μόνον τὴν τελευταία στιγμή, τὴν ὥρα τῆς ταφῆς, εἶνε δυνατὸν νὰ τιναχθῇ ἐπάνω ἀπ' τὸν πολὺ φόβο !..

Καὶ ὅμως πολλοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ δώσουν εἴδησι πὼς εἶνε ζωντανοὶ καὶ ἐτάφησαν καὶ βρῆκαν σκληρὸ θάνατο κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα. Ἔπειτα δὲ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ξανασκάβοντες βρῆκαν τὸ σκελετό τους σὲ τέτοια θέσι ποὺ κατάλαβαν τί ἀγωνία καὶ τί μαρτύριο τράβηξε ὁ νεκροζώντανος ἐκεῖ μέσα,στριφογυρίζοντας γιὰ νὰ σηκώσῃ τὸ σκέπασμα τοῦ φερέτρου του, μὴ μπορῶντας ν' ἀναπνεύσῃ, ἀγωνιῶν, ὑποφέρων...

Οὐδὲν τούτου φρικωδέστερον πράγματι διὰ τὸν ἄνθρωπον !

Κάποτε ὅμως οἱ ἀτυχεῖς ἄνθρωποι ποὺ ἐπάθαιναν νεκροφάνειαν ἐθάπτοντο ὅταν ἔδιναν σημεῖα ζωῆς μίαν ὥραν γρηγορώτερα. Καὶ νὰ τί λέγει σχετικῶς ὁ Ἀναστάσιος Γ. Φιλιππουπολίτης, ἰατρός, χειροῦργος καὶ μέλος ἀντεπιστέλλον δύο Ἀκαδημιῶν. «Ἂν νεκρὸς ἐκφερόμενος ἐπιδείξῃ σημεῖα ζωῆς, ἐνταφιάζουσιν αὐτὸν ἀμέσως, γιατὶ πιστεύουν ἀδιστάκτως, ὅτι τὰ σημεῖα αὐτὰ δείχνουν πὼς ὁ δαίμων μετέβαλλε εἰς βρυκόλακα τὴν ψυχὴν τοῦ νεκροῦ, εἰσελθὼν στὸ σῶμα του» !...

Ἄλλη αἰτία τῆς περὶ βρυκολάκων δοξασίας εἶνε, ὅπως εἴπαμε παραπάνω, τὰ φωσφορικὰ φαινόμενα τῶν νεκροταφείων. Καὶ νὰ πὼς προέρχονται αὐτά : Τὰ δύο πεμπτημόρια σχεδὸν τῶν ὀστῶν παντὸς ἀνθρώπου συνίστανται ὑπὸ φωσφορικῆς τετάνου. Ἀπὸ αὐτὴν παράγεται φωσφοροῦχον ὑδρογόνον τὸ ὁποῖον φλέγεται στὸν ἀέρα, ὅμοιον μὲ φλόγα λευκὴν καὶ ζωηράν. Μερικὰ μάλιστα ζῶα, ἀποβάλλουν τὸ φωσφοροῦχον αὐτὸ ὑδρογόνον ζῶντα καὶ παράδειγμα αἱ λαμπυρίδες καὶ οἱ Elatri noctilaci τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὁποῖοι τόσο λαμπρὸ καὶ τόσο ζωηρὸ φῶς βγάζουν, ὥστε τοὺς μεταχειρίζονται σταῖς ὁδοιπορίαις ἀντὶ φανῶν !

Τέτοια φαινόμενα παρατηροῦνται, ὅπως θὰ προσέξατε, καὶ τὴν νύχτα στὴ θάλασσα.

Ὁ Πουκεβὶλ εἰς τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον ἔγραψε περιηγηθεὶς τὴν Ἑλλάδα διατείνεται ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν βρυκόλακες προῆλθαν ἐκ τῶν νεκρῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰ σώματα δὲν διελύθησαν, ἐπειδὴ ἦσαν ἀφωρισμένα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζουν καὶ Λέων ὁ Ἀλλάτιος ὡς καὶ ὁ Χριστόφορος Ἀγγέλου, βεβαιοῦντες, ὅτι οἱ ἀφορισθέντες καὶ ἀμετανόητοι ἀποθανόντες ἐγίνοντο μετὰ θάνατον «τυμπανῖται», δηλαδὴ βρυκόλακες ! Οἱ τυμπανῖται αὐτοὶ ἔχοντες σῶμα ἀποσκληρωμένο καὶ κοιλίαν ἠχοῦσαν ὅμοια μὲ τύμπανο, ἐξὴρχοντο τ ὴν ν ύ χ τ α ἐ κ τ ο ῦ τ ά φ ο υ α ὐ τ ῶ ν καὶ ἐκακοποιοῦσαν τοὺς ζῶντας. Σήμερα τέλος, πιστεύουν στὴν Ἑλλάδα, ὅτι βρυκόλακες γίνονται ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὸν νεκρὸν ἐπήδησε ὁποιοδήποτε ζῶον καὶ μάλιστα γάτα, κατὰ τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς τῆς ταφῆς !...

Τέλος ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι ὁ βρυκόλακας δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ σ' ἕνα σπίτι ὅταν στὴν εἴσοδον αὐτοῦ ὑπάρχουν σταυροειδῶς τοποθετημένα 4 πιάτα ἢ καὶ ἀπήγανος. Πιστεύουν ἀκόμη ὅτι οἱ βρυκολάκες βγαίνουν τὰ Σάββατα ἀπὸ τοὺς τάφους των ἀλλὰ μένουν καὶ κοιμοῦνται ἐντὸς αὐτῶν, ἐν τελεία ἀναισθησίᾳ διατελοῦντες. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς μόνον κατὰ Σάββατον ξεθάβουν τοὺς βρυκολακιάσαντας νεκροὺς καὶ τοὺς καῖνε ἢ τοὺς διαβάζουν διάφορες εὐχὲς γιὰ νὰ λυώσουν.

Ὁ Βολταῖρος στὸ «Φιλοσοφικὸ Λεξικό» του καὶ ἐν τῇ λέξει «Vampire» λέγει ὅτι δύο σωματοφύλακες τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου Ι ἐστάλησαν εἰς Οὐγγαρίαν γιὰ νὰ ἐξοντώσουν βρυκόλακα ἀνθρώπου πρὸ ἓξ ἑβδομάδων καταλιπόντος τὸν βίον. Εὗρον δὲ πραγματικῶς αὐτὸν νὰ κάθεται στὸ κρεββάτι του φαιδρὸς καὶ εὔθυμος. Μάλιστα ἦτο, ὡς λέγεται, καὶ τρομερὰ πεινασμένος. Οἱ δύο σωματοφύλακες τὸν ἐφόνευσαν διατρυπήσαντες τὴν καρδίαν του καὶ καύσαντες ἀκολούθως αὐτόν !

Τέλος στὸ Ναύπλιο ἡ μάμμη γνωστοῦ ἰατροῦ διετείνετο πρὸ ἐτῶν, ὅτι κάθε νύκτα ἐβρυκολάκιαζε ὁ γαμβρός της καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ σπίτι της ἐξυλοκοποῦσεν ἀγρίως καὶ αὐτὴν καὶ τὴν κόρην της, τὴν τέως δηλαδὴ σύζυγόν του !... Οἱ πόνοι ἀπὸ τὸ ξύλο αὐτὸ περνοῦσαν, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἰδίας, μόλις ἀνέτελλε ὁ ἥλιος !...

Στὰ νησιὰ καὶ σ' ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος πιστεύουν πῶς ὁ ἄνθρωπος βρυκολακιάζει, ἂν βλαστημήσῃ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του τὴν ὥρα ποὺ «ψυχομαχάει» ἢ τὸν βλαστημήσῃ κανεὶς ἄλλος.

Ὁ βρυκόλακας μένει ἄλυωτος στὴ γῆ καὶ τὴν νύχτα βγαίνει ἀπ' τὸν τάφο του καὶ πνίγει ἀνθρώπους καὶ ζῶα.

Στὸ μέρος ποὺ ὑπάρχει βυκόλακας πέφτουν βαρειὲς ἀρρώστειες, τὰ σπαρτὰ καταστρέφουνται, μαραίνουνται τὰ λουλούδια, ψοφοῦν τὰ πρόβατα καὶ οἱ σκύλοι γυρίζουν καὶ οὐρλιάζουν τὴν νύχτα στοὺς δρόμους.

Ἀπὸ τὰ κακὰ αὐτὰ δὲν μπορεῖ νὰ σώσῃ τὸν τόπο ὁ παππᾶς. Πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ὁ ἀρχιερεὺς μὲ 12 παππάδες, νὰ γονατίσῃ στὸν τάφο τοῦ βρυκόλακα καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἔτσι ὁ βρυκόλακας λυώνει, πολλές, μάλιστα, φορὲς οἱ παριστάμενοι κατὰ τὴν δέησιν, ἄκουσαν μέσα στὸν τάφο τὸ τρίξιμο τῶν κοκκάλων !...

Ὁ Ἀρ. Μ Ταταράκης γράφει στὰ «Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα» τοῦ «Παρνασσοῦ» ὅτι κάποτε βρυκολάκιασε σ'ἕνα νησὶ κάποιος λεγόμενος Κουβέλος, γιατὶ τὴν ὥρα ποὺ ψυχορραγοῦσε διαβολόστειλε τὸν ἑαυτό του. Ὁ βρυκόλακας τοῦ Κουβέλου γύριζε τὴν νύχτα στοὺς ἀγροὺς καὶ ἔπνιγε καὶ κατακομμάτιαζε ἀνθρώπους καὶ ζῶα. Μιὰ νύχτα μάλιστα ἐπετέθη καὶ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ὁποῖον βρῆκαν τὴν ἑπομένην κομματιασμένον.

Ὁ Κουβέλος αὐτὸς δὲν ἔλυωνε στὸν τάφο του ἂν καὶ τὸν διάβασε Ἀρχιερεὺς. Στο τόπο του βρέφη ἀπέθνησκαν, γυναῖκες ἀπέβαλαν, γιδοπρόβατα ψοφοῦσαν.

Τότε τῇ συμβουλῇ κάποιου γέροντος ἄνοιξαν τὸν τάφο τοῦ Κουβέλου τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἄλυωτον, καθὼς ἦταν, τοῦ ἔσχισαν τὸ στῆθος, τοῦβγαλαν τὴν καρδιά, τὴν ἔκαψαν καὶ σκόρπισαν τὴ στάχτη στοὺς ἀνέμους. Τὸ ἄλλο του σῶμα τὸ ἔκλεισαν σ' ἕνα σακκὶ καὶ τὸ ἔρριξαν στὸ πέλαγος !

Ὅταν τὸν ξέθαψαν ὁ Κούβελος ἦταν τρομερὸς τὴν θέαν μὲ μαυρισμένη τὴν ὄψι, νύχια μακρυὰ βαμμένα στὸ αἷμα, μάτια ἀνοιχτὰ κι' ἄγρια, μαλλιὰ μακρυά, σὰν γυναικεῖα.

Ὅταν ἔρριξαν τὸ σῶμα του στὴ θάλασσα σηκώθηκε τρομερὴ τρικυμία ! Αὐτὰ περὶ βρυκολάκων. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν δοξασιῶν διαφόρων λαῶν ἔγραψε καὶ ὁ Μπρὰμ Στόουκερ τὸν «Καπετὰν Βρυκόλακα» τὸν δημοσιευόμενον στὸ «Μπουκέτο».

Ὁ Μελετητής